ലൗദാത്തോ സീ,* സുകുമാരൻ നായർ

ഡി. ബാബു പോൾ

പെരുമ്പാവൂരിലെ കുറുപ്പംപടിയിൽ ചെറുമല എന്നും കുരിശുമല എന്നും പേരുണ്ടായിരുന്ന ഒരു കുന്നിന്റെ ചരിവിലായിരുന്നു വീട്. കുന്നിന്റെ മുകളിൽ ഒരു കുരിശുപള്ളി ഉണ്ടായിരുന്നു. താഴ്‌വരയിലെ ദേവാലയത്തിൽ വിവാഹം, മാമ്മോദീസാ, അന്നപ്രാശനം, തുലാഭാരം എന്നിങ്ങനെ എന്ത് പരിപാടി നടന്നാലും ബന്ധപ്പെട്ടവർ മലകയറി ദർശനം നടത്തി വഴിപാട് സമർപ്പിച്ചിട്ടേ സ്വഭവനങ്ങളിലേക്ക് പോവൂ. കല്യാണകാലത്ത് ചിങ്ങം, മകരം ഇങ്ങനെ ചില മാസങ്ങളായിരുന്നു അത് പത്തുരണ്ടായിരം കുടുംബങ്ങൾ ഉൾപ്പെട്ട കുറുപ്പംപടി ഇടവകയിൽ എല്ലാ ഞായറാഴ്ചയും പത്തിരുപത് കല്യാണം കാണും. ബുധനും വെള്ളിയും നോമ്പുദിവസങ്ങളാണ്. മാംസം നിഷിദ്ധം. ചൊവ്വാ, വ്യാഴം, ശനി രാത്രികളിൽ മാംസദാഹം നിഷിദ്ധം. അതുകൊണ്ട് ഇപ്പോഴത്തെ ഗൾഫു കല്യാണങ്ങൾ വരുവോളം ഞായറും തിങ്കളും മാത്രം ആയിരുന്നു കല്യാണ നാളുകൾ. അതും ഒട്ടുമുക്കാലും ഞായറാഴ്ച തന്നെ. ഞായറാഴ്ചകളിൽ പുതുമണവാളന്മാരെയും മണവാട്ടിമാരെയും കാണാൻ ജനം കാത്തുനിൽക്കുന്ന ഒരിടം ഞങ്ങളുടെ വീട്ടുമുറ്റം ആയിരുന്നു. മണവാളനിൽ നിന്ന് പത്തടിയെങ്കിലും മാറിയാണ് വധു നടക്കുക. അതുകൊണ്ട് ആര് ആരെ കെട്ടി എന്നൊന്നും കാണികൾ അറിയുമായിരുന്നില്ല. വരന്മാരൊക്കെ ഷർട്ടിട്ട് തുടങ്ങിയിരുന്നു അക്കാലത്ത്. വധുവിന് ചട്ടയും മുണ്ടും തന്നെ. സാരിയൊക്കെ ജനസമ്മതമായി വരുന്നതേയുള്ളൂ. നായർ സ്ത്രീകൾക്ക് മുണ്ടും റൗക്കയും ഒരു നേര്യതും. സുറിയാനി സ്ത്രീകൾക്ക് ചട്ട. കീഴ്ജാതിക്കാർക്ക് ടീ ഷർട്ട് പോലെ ഒരു കളസവും കൈലിമുണ്ടും. അവരിലെ വൃദ്ധനാരികൾ അർദ്ധനഗ്നർ. അതായിരുന്നു നാട്ടുനടപ്പ്.

ഞാൻ സംബന്ധിച്ചതായി ഓർമ്മയിലുള്ള ആദ്യത്തെ കല്യാണം കൊച്ചപ്പന്റെ മകൻ അദ്ദായിയുടേതായിരുന്നു. തലേന്ന് ഉച്ചയോടെയെങ്കിലും എല്ലാവരും കല്യാണവീട്ടിൽ എത്തും. അടുത്ത ബന്ധുക്കളും അടുക്കളയിൽ കയറുന്നവരും അതിനും മുൻപ്. വിവാഹത്തലേന്ന് ആദ്യത്തെ ചടങ്ങ് 'അന്തം ചാർത്തൽ'. വീട്ടുമുറ്റത്തെ പന്തലിൽ ഒരു കൊരണ്ടിപ്പലകയിന്മേൽ വെള്ള വിരിച്ചിരിക്കും. ഗ്രാമത്തിലെ ക്ഷുരകൻ മുടിവെട്ടി, മുഖക്ഷൗരം ചെയ്ത് കഴിഞ്ഞപ്പോൾ വരൻ വലതുകൈ ഉയർത്തി. അപ്പോൾ കണ്ടു ആ കക്ഷത്തിൽ രോമം. അത് ഉന്മൂലനം ചെയ്യപ്പെടുന്ന ദൃശ്യം ഒമ്പതാം വയസ്സിൽ അത്ഭുതത്തോടെ നോക്കിനിന്നു ഞാൻ. ക്ഷൗരം വേണ്ട രോമം വളരുന്നത് മുഖത്ത് മാത്രമല്ല എന്നത് ഒരു പുതിയ അറിവായിരുന്നു. ഐ.എ.എസ്. പരീക്ഷയ്ക്ക് പൊതുവിജ്ഞാനത്തിന് എൺപതു ശതമാനത്തിലേറെ മാർക്ക് കിട്ടിയതൊക്കെ പിൽക്കാലത്താണ്. ഈവിയുടെ ആവണിമുത്തു മുൻസിഫ് പറയുമ്പോലെ: അതൊക്കെ പേഴ്സണൽ പ്രൊസീഡ്. എങ്കിലും കണ്ടോ അറിവ് വളരുന്ന വഴികൾ.

പിന്നെ ആ ചേട്ടൻ കുളിക്കാൻ കിണറ്റിൻകരയിലേക്ക് പോയി. മടങ്ങിയെത്തിയപ്പോഴേയ്ക്ക് രംഗവിധാനങ്ങൾ മാറി. രണ്ടാം രംഗത്തിൽ വരൻ പുത്തൻകുപ്പായങ്ങൾ ധരിച്ച് ഒരു കസേരയിൽ ഇരിക്കും. മധുരം വയ്ക്കുക എന്നാണ് ചടങ്ങിന്റെ പേര്. വരന്റെ പിതൃസഹോദരിയാണ് ഇവിടെ താരം. ''ചെർക്കന് മധുരം കൊടുക്കട്ടെ'' എന്ന് മൂന്നുവട്ടം സമൂഹത്തോട് ചോദിക്കും. കിണ്ടിയിലെ വെള്ളം വായിൽകൊണ്ട് കുലുക്കുഴിഞ്ഞ് കോളാമ്പിയിലേക്ക് തുപ്പണം. മൂന്ന് പ്രാവശ്യം പഴം നുറുക്കി, പഞ്ചസാരയും ഉപ്പും ചേർത്തതാണ് 'മധുരം'. അതും മൂന്ന് പ്രാവശ്യം തൊട്ടുനക്കണം. അതിന് മുൻപ് കുരിശടയാളം നെറ്റിയിൽ തൊട്ട് വരച്ചില്ലെങ്കിൽ വിരുന്നുവാഴിയായ കാരണവരുടെ ചിത്ത ചടങ്ങിന്റെ ഭാഗമാവും. വീണ്ടും കുലുക്കുഴിഞ്ഞ് വരൻ റെഡിയാവുമ്പോൾ വൈദികനൊ കുടുംബ കാരണവരോ പ്രാർത്ഥന തുടങ്ങുന്നു. പിതാവിനും പുത്രനും പരിശുദ്ധാത്മാവിനും സ്തുതി; ആദി മുതൽ എന്നേയ്ക്കും തന്നെ.

കുറേക്കാലം മുൻപാണ്. മദിരാശിയിൽ ഒരു കല്യാണം. ഹിറ്റ്ലർ അധികാരത്തിൽ ഇരുന്ന ആ വിദൂര ഭൂതകാലത്ത് കേരളംവിട്ട ഒരു കാരണവർ അവതാരകനായി സ്വയം നിയോഗിച്ചു. തലേന്നത്തെ മധുരംവയ്പ് പോലെ നവദമ്പതികൾക്ക് മറ്റൊരു മധുരംവയ്പുണ്ട് വിവാഹാനന്തരം. ഇക്കാലത്ത് ആരും പഴം നുറുക്കാൻ മെനക്കെടാറില്ല. ഓരോ ഗ്ലാസ് പാൽ. അല്ലെങ്കിൽ രണ്ട് കുഴലിട്ട് ഒരു കരിക്ക്. കാരണവർ ചടങ്ങുകൾ തുടങ്ങി. ''വധൂവരന്മാർക്ക് പാൽ കൊടുക്കാൻ തയ്യാറായി വന്നിട്ടുള്ള സ്ത്രീകൾ വേദിയിലേക്ക് വന്ന് ചെയ്യാനുള്ളത് വേഗം ചെയ്യണം''. വ്രീളാവതിയായി ഒരു അമ്മായി പാലുമായി വന്നപ്പോഴാണ് ശ്വാസം നേരെ വീണത്. പിന്നെ എന്റെ ഊഴമായിരുന്നു. പാനോപചാര പ്രസംഗം. ഞാൻ ഭാഷയുടെ പരിണാമത്തെക്കുറിച്ചാണ് പറഞ്ഞുതുടങ്ങിയത്. ''എനിക്ക് മദിരാശി പരിചയമില്ല, തിരുവനന്തപുരത്ത് വധൂവരന്മാരുടെ പെറ്റതള്ളമാർ പോലും ഇപ്പോൾ പരസ്യമായി പാല് കൊടുക്കുമെന്ന് തോന്നുന്നില്ല''. സദസ് ആർത്തുചിരിച്ചു. എന്തിനാണ് ജനം ചിരിച്ചതെന്ന് 'അവതാരകന്' മനസ്സിലായില്ല.

കൂടെ പറയട്ടെ, ഞാൻ ആദ്യം ഒരു പാനോപചാര പ്രസംഗം നടത്തിയത് പതിമൂന്നാം വയസ്സിലാണ്. ഫിഫ്ത് ഫോമിൽ പഠിക്കുന്നു. ഒന്ന് മുതൽ കൂട്ടിയാൽ പത്താം കൊല്ലം. ഞങ്ങൾ പത്തിരുപത് പേർ പള്ളിക്കൂടത്തിൽ പോയി പഠിച്ചവരുടെ മക്കൾ. ബാക്കിയുള്ളവർ അവരവരുടെ കുടുംബത്തിൽ നിന്ന് ആദ്യമായി പള്ളിക്കൂടത്തിന്റെ പടി ചവിട്ടുന്നവർ. അവർക്കൊക്കെ അന്നേ പതിനേഴും പതിനെട്ടും വയസാണ് പ്രായം. സെക്കൻറ് ഫോം മുതൽ പൊഴിയാൻ തുടങ്ങും പെൺകുട്ടികൾ. ഇടവമാസത്തിൽ പുതിയ ക്ലാസിൽ എത്തുമ്പോൾ കമലാക്ഷിമാരും മറിയാമ്മമാരും ഹാജരില്ല. അവധിക്കാലത്ത് കല്യാണം കഴിയും. ചിലർ പിന്നെയും വരും. മിക്കവരും വരികയില്ല. വരുന്നവരുടെ മുഖത്ത് ഒന്നാം ദിവസം നാണം. പിന്നെപ്പിന്നെ ഞങ്ങളെയൊന്നും അത്ര വകയില്ല. നിനക്കൊക്കെ മാർക്ക് ഉണ്ടായിരിക്കാം, നിനക്കൊന്നുമറിയാത്ത ഒരു സംഗതി എനിക്കറിയാം എന്ന മട്ട്. ഞങ്ങളുടെ വടക്കൻ ഭാഷയിൽ, ''ബാബൂനറിയാത്ത ഒരുട്ടം (ഒരു സംഗതി) നിക്കറിയാലോ (എനിക്കറിയാമല്ലോ)''. ആൺകുട്ടികൾ വിവാഹം കഴിഞ്ഞാൽ വൈകാതെ ക്ലാസിൽ വരും. ആ മുതിർന്ന സതീർത്ഥ്യർ തമ്മിൽ പറയുന്നത് പലതും അന്ന് മനസ്സിലായില്ല. ഒപ്പം കൂടാൻ ശ്രമിച്ചാൽ ''പോടാ, പോടാ വെല്യ വെല്യ കാര്യങ്ങള് പറേമ്പോണ്ട് കോണാൻ കെട്ടണ ചെർക്കന്മാര് വന്നേക്കണ്'' എന്നാവും. വലിയ വലിയ കാര്യങ്ങൾ കൗപീനപ്രായം കഴിയാത്തവർ കേൾക്കേണ്ടതില്ല. തരത്തിൽ പോയി കളിച്ചാൽ മതി. എങ്കിലും പ്രസംഗിക്കാൻ ബാബു തന്നെ വേണം. 1954ൽ ഇ.വി.മാത്യു എന്ന സഹപാഠിയുടെ വിവാഹം. ആൾ ഇപ്പോൾ വലിയ മുതലാളിയും കോൺഗ്രസ് നേതാവും ആണ്. ഞങ്ങൾ സതീർത്ഥ്യർ പിരിവെടുത്തു. കാൽപവന്റെ മോതിരം കൊടുക്കാൻ പോന്ന 20 രൂപ കിട്ടി. ഇരുപതു രൂപയുടെ സമ്മാനം. മാത്തുക്കുഞ്ഞും മണവാട്ടിയും മധുരംവച്ച് കഴിഞ്ഞപ്പോൾ പതിവുചോദ്യം ഉണ്ടായി: ''പരസ്യായിട്ട് ആരെങ്കിലും വല്ലോം കൊട്ക്കണൊണ്ടോ?'' പൊതുവേദിയിൽ വച്ച് വല്ല പാരിതോഷികവും കൊടുക്കുന്നുണ്ടോ എന്നാണ് കാരണവർ ചോദിക്കുന്നത്. അപ്പോഴേയ്ക്കും ചുറ്റുവട്ടത്ത് ബാലപ്രഭാഷകനായി അറിയപ്പെട്ടിരുന്നതിനാൽ എനിക്ക് സഭാകമ്പം ഒന്നും ഉണ്ടായില്ല. ''വധൂവരന്മാർക്ക് മംഗളം നേർന്നുകൊണ്ട് ഫിഫ്ത് ഫോം എ ഡിവിഷൻ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ പേരിൽ ഈ മോതിരം സമ്മാനിച്ചുകൊള്ളുന്നു''.

സുറിയാനി ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ വിവാഹസദ്യ അനിയനും എനിക്കും പ്രശ്നമായിരുന്നു. അനിയനും ഞാനും സസ്യഭുക്കുകളായിട്ടാണ് ജനിച്ചത്. ആദാം സസ്യഭുക്കായിരുന്നു എന്ന് ബൈബിളിൽ ഉണ്ട്. ആദാമിന്റെ അക്കൗണ്ടിലായിരുന്നില്ല ഞങ്ങളുടെ ഭക്ഷ്യരുചി. അത് ഒരു ജനിതകമുദ്രയുടെ തുടർച്ച. ഇറച്ചിയും മീനും കഴിഞ്ഞാൽ എരിശ്ശേരി, പുളിശ്ശേരി, മെഴുക്കുപുരട്ടി, ഉപ്പിലിട്ടത്. ഞങ്ങൾക്കത്

മതി. എങ്കിലും ആതിഥേയർക്ക് പ്രയാസം. ''ഹെഡ്മാസ്റ്ററുടെ പിള്ള എറച്ചി കൂട്ടുല്ലോട്ടോ''. ഹെഡ്മാസ്റ്ററുടെ മകന് ഇറച്ചി വിളമ്പരുത്.

തിരുവനന്തപുരത്തെ സദ്യപോലെ ഒരു സ്പൂൺ അവിയൽ, ഒരു സ്പൂൺ പച്ചടി എന്ന കണക്കിൽ വിളമ്പി വയ്ക്കുകയല്ല വടക്കൻ തിരുവിതാംകൂറിലെ പതിവ്. ആളിരുന്നിട്ടാണ് ഇലയിടുക. കഴുകിയെടുത്ത നനവോടെ. സുറിയാനിക്കാർക്ക് രാജാവ് നൽകിയ അവകാശമാണ് രണ്ട് ഇല ഇട്ട് ഉണ്ണുക എന്നത്. അതിന്റെ ഓർമ്മയിൽ ഇലയുടെ ഇടതറ്റം മടക്കിവയ്ക്കുന്ന

താണ് ഊണിന്റെ ആദ്യപടി. തിരുവനന്തപുരത്തെ സദ്യകളിലും ഞാൻ ഇലയുടെ ഇടതറ്റം പേരിനെങ്കിലും മടക്കാറുണ്ട്. ഉപ്പ് തൊട്ട് വിളമ്പുന്നത് നാം ഇരുന്നുകഴിഞ്ഞാണ്. എല്ലാം വീണ്ടും വീണ്ടും വിളമ്പും. കാരണവർ ഇടയ്ക്കിടെ ചോദിക്കും, അവിടെ ചോറ് വിലക്കിയോ, ഇവിടെ പുളിശ്ശേരി വിലക്കിയോ എന്നൊക്കെ. 'മതി' എന്ന് പറഞ്ഞ് വിരുന്നുകാരൻ വിളമ്പുകാരനെ വിലക്കിയോ എന്നാണ് ചോദ്യം. ഒരിക്കൽ ഞാൻ ഒരു ശാപ്പാട്ടുരാമൻ ചാത്തമൂണിയുടെ അടുത്താണ് ഇരുന്നത്. വിളിയാച്ചാത്തം ഉണ്ണുന്നവരാണ് ചാത്തമൂണികൾ. എവിടെ ശ്രാദ്ധം ഉണ്ടോ അവിടെ ഈ ഭിക്ഷാംദേഹികൾ സ്വയം വിളിക്കപ്പെട്ട അതിഥിയായി ഹാജരാവും. ഓർമ്മയിലുള്ള സംഭവത്തിലെ 'ഊണി' ഒരു കുഞ്ഞിപ്പെലിച്ചേട്ടൻ ആയിരുന്നു. ചോറ് വിളമ്പുമ്പോൾ വിദ്വാന്റെ നോട്ടം മാനത്താണ്. കറക്കുന്നുണ്ടോ? പെയ്യുമോ? ഊണ് കഴിഞ്ഞ് ഒരിടംവരെ പോകാൻ ധൃതിയുള്ളതാണ്. കുടയൊട്ട് എടുത്തിട്ടുമില്ല. ഈ മട്ടിലാണ് നോട്ടം. ഒരു മര്യാദയ്ക്ക് വേണ്ടതും അതിലേറെയും ഇട്ടിട്ടും ആകാശം പൈലിയോട് ഉത്തരം പറഞ്ഞില്ല. അപ്പോൾ വിളമ്പുകാരന് ദേഷ്യം വന്നു. ''നിയ്യെന്നാടാ കുഞ്ഞിപ്പൈലി മതിന്ന് പറയാത്തെ''; നീ എന്താണ് വിളമ്പ് വിലക്കാത്തത് എന്ന് വിവർത്തനം. അന്ന് കല്യാണക്കുറി അടിക്കുന്ന പതിവ് വിരളം. ഇപ്പോൾ കല്യാണക്കുറിയിലാണ് ധൂർത്തിന്റെ തുടക്കം. ചില ഗൾഫ് മുതലാളിമാർ തുടങ്ങി ഗൾഫിൽ പോകാത്ത മുതലാളിമാർ ഏറ്റെടുത്തതാണ് വിനോദം. ഒരു കുറിക്ക് ആയിരം രൂപ വരെ ആകുമത്രെ. പിന്നെ തിരുവനന്തപുരം ശ്രീമൂലം, ഗോൾഫ്, ടെന്നിസ് ക്ലബ്ബുകളിലെ ഡയറക്ടറി ഉപയോഗിച്ച് ക്ഷണം. തിരുവനന്തപുരം ക്ലബ്ബിലെ കാർ പാർക്കിങ്ങിന് മേൽക്കൂര ഒരുക്കിയും മട്ടുപ്പാവിൽ പന്തലിട്ടും സദ്യ. സ്ത്രീധനം നിരോധിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ വരന് വധൂപിതാവ് നൽകുന്ന ബെൻസും ഓഡിയും അലങ്കരിച്ച് പ്രദർശിപ്പിക്കും. ആഭരണങ്ങളാണെങ്കിൽ എല്ലാം അണിഞ്ഞാൽ വധുവിന് വസ്ത്രം വേറെ വേണ്ട എന്നതാണ് മട്ട്. ക്രിസ്ത്യാനികൾക്ക് മദാമ്മമാരുടെ ഗൗൺ വധുവിനെ ധരിപ്പിക്കുന്നതാണ് ചില പുതുമടിശ്ശീലക്കാരുടെ പുതുഭ്രാന്ത്. ഈയിടെ മണവാട്ടി ഗൗൺ അഴിച്ചുമാറ്റാതെ വിവാഹം നടത്തിക്കൊടുക്കുകയില്ല എന്ന് ഒരു കത്തനാർ ശഠിച്ചു. ഗൗണിന് പകരം സാരി അല്ലെങ്കിൽ ചട്ടയും മുണ്ടും എന്നാണ് ആ വൈദികൻ ഉദ്ദേശിച്ചത്. എങ്കിലും ആദ്യം കേട്ടവർ ഞെട്ടി. പെണ്ണ് ഗൗണഴിക്കാതെ പള്ളിയിൽ കല്യാണമില്ല എന്ന് കേട്ടാൽ ആരാണ് ഞെട്ടാത്തത്?

ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ മറ്റൊരു ധൂർത്ത് മെത്രാന്മാരെ കെട്ടിയെഴുന്നള്ളിക്കലാണ്. അവരെ കുറ്റം പറയണ്ട. 1950ൽ കേരളത്തിൽ ഇരുപത്തഞ്ച് മെത്രാന്മാർ. ഇന്ന് എന്റെ സഭയിൽ മാത്രം അന്നത്തെ പത്തിന് പകരം എഴുപതാണ് മെത്രാന്മാർ. ഒട്ടാകെ ഒരു പത്തിരുനൂറെണ്ണം കാണും. മിക്കവർക്കും പണിയില്ല. ഉള്ള പണി ഒട്ടുചെയ്യുകയുമില്ല. ഇതിനൊക്കെ റേറ്റുണ്ട്. തല കാണിക്കാൻ രണ്ടര കോടിയുടെ ബെൻസിൽ എഴുന്നള്ളാൻ അമ്പതിനായിരം രൂപയാണ് പടി. ഒരേദിവസം നാലിടത്ത് വരെ ഹാജർ വയ്ക്കുമത്രെ. ഒരിടത്ത് മോതിരം വാഴ്വ്. ഒരിടത്ത് കിരീടം വാഴ്വ്. ക്ലീലേബിലെ. ശ്രവണമധുരം. മറ്റൊരിടത്ത് വചനശുശ്രൂഷ. നാലാമിടത്ത് ഫോട്ടോ സെഷൻ. ചില കല്യാണത്തിന് അരഡസൻ മെത്രാന്മാർ. വിളിക്കുന്നവനുമില്ല ജാള്യം, എഴുന്നള്ളുന്നവനുമില്ല ജാള്യം. ഒരു മെത്രാൻ ആകാം. കുടുംബ ബന്ധമോ വ്യക്തിബന്ധമോ ഒക്കെ അത് അനിവാര്യമാക്കാം. ധൂർത്തിന് കൂട്ടുനിൽക്കാത്ത മെത്രാന്മാർ ചിലർ ഇപ്പോഴും അവശേഷിക്കുന്നതിനാലാണ് തീയും ഗന്ധകവും വീഴാത്തത്. അല്ലെങ്കിൽ കേരളം ചാവുകടലായേനെ.

ഞാൻ മക്കളുടെ കല്യാണം നടത്തിയത് പറയാൻ എനിക്ക് ചുമതലയുണ്ട്. രണ്ട് മക്കൾ. ഒരു മെത്രാനെയും വിളിച്ചില്ല. ക്ഷണിതാക്കളുടെ എണ്ണം കുറച്ച് കുറയ്ക്കാമായിരുന്നു എന്ന് ഇപ്പോൾ തോന്നുന്നുണ്ട്. 1989ൽ മകളുടെ വിവാഹം നടക്കുമ്പോൾ എനിക്ക് ഇത്ര വിവരം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. 1997ൽ മകന്റെ വിവാഹം നടക്കുമ്പോൾ

സ്വർഗ്ഗസ്ഥപത്നി മരണത്തെ മുഖാമുഖം കാണുകയായിരുന്നു. ആദർശം പറയേണ്ട നേരമാണത് എന്ന് തോന്നിയില്ല. എനിക്ക് മാത്രമല്ല. ഗുരുതുല്യനായ ഈയെമ്മെസ് രണ്ട് മണിക്കൂർ ആണ് അവിടെ ഇരുന്നത്. സഖാക്കളുടെ വിവാഹത്തിന് പോവുന്നത് നിർത്തിയ കാലത്ത് എന്റെ വീട്ടിലെ അർബ്ബുദമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തെ അവിടെ വരുത്തിയതും ഇരുത്തിയതും. എങ്കിലും ഭക്ഷണച്ചെലവ് കുറച്ചു. എന്റെ ചെറുപ്പകാലത്തെ ഒരു കുപ്പായമാണ് എന്റെ മകൻ വിവാഹവസ്ത്രമായി ധരിച്ചത്. പുതിയത് വാങ്ങിയില്ല. സ്ത്രീധനവും വാങ്ങിയില്ല. ഇനിയിപ്പോൾ ബാബുപോളിന് കല്യാണമൊന്നും നടത്താനില്ല, അതുകൊണ്ട് ബഡായി പറയാം എന്ന് തോന്നാതിരിക്കാനാണ് ഈ കുമ്പസാരം.

അസഹ്യമായ ഈ വിവാഹധൂർത്തുകൾക്കിടയിലാണ് എന്നെസെസ് ജനറൽസെക്രട്ടറി സുകുമാരൻ നായർ ഒരു വിവാഹം നടത്തിയത്. സ്വന്തം കരയോഗത്തിലെ അംഗങ്ങൾക്കും തൊട്ടടുത്ത വീട്ടുകാർക്കും മാത്രം ക്ഷണം. ക്ഷണപത്രത്തിൽ പള്ളിക്കൂടത്തിൽ ചേർത്തപ്പോൾ എഴുതിയ പേര് മാത്രം. ജി. സുകുമാരൻ നായർ. ഗുരുസ്ഥാനിയരും എന്നെസെസ് നേതാക്കളും ആയവരെ വിവരം അറിയിച്ച് അനുഗ്രഹം തേടുകയും സാന്നിധ്യം കൊണ്ട് അനുഗ്രഹിച്ചുകളയരുത് എന്നപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു: എന്റെ സഭയിലെ മെത്രാന്മാരെ 1989ലും 97ലും ഞാൻ കൈകാര്യം ചെയ്തതുപോലെ. സുകുമാരൻനായർ എനിക്ക് ഭ്രാതൃതുല്യനാണ്. എന്നിട്ടും കല്യാണക്കാര്യം എന്നെ അറിയിച്ചില്ല. മന്നത്താചാര്യന്റെ യഥാർഥ പിൻഗാമിയാണ് താൻ എന്ന് കർമ്മം കൊണ്ട് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുകയായിരുന്നു സുകുമാരൻ നായർ.

മന്നം നായർ ഭൃത്യജനസംഘം രൂപീകരിക്കുന്ന കാലത്ത് നാല് കല്യാണങ്ങളായിരുന്നു ഒരു പെൺകുട്ടിക്ക്. ആദ്യം താലികെട്ട് അഥവാ കെട്ടുകല്യാണം. 7, 8, 11 ഇതിൽ ഏതെങ്കിലും ഒരു പ്രായത്തിൽ ഒരു കിളവൻ നമ്പൂതിരിയോ പട്ടരോ (വൃദ്ധബ്രാഹ്മണൻ എന്ന് പരിഷ്കരിക്കാം!) താലികെട്ടും. ചിലപ്പോൾ ഏഴിന് താഴെയും കെട്ടിച്ചുകളയും. കെട്ടാൻ പട്ടരെ പിന്നെ കിട്ടാതെ വന്നാലോ? പ്ലാവിന്റെ തടികൊണ്ട് കാൽനാട്ടി, പന്തലോ നെടുമ്പുരയോ കെട്ടി അലങ്കരിച്ച്, നിലവിളക്കും നിറപറയും ഇരിക്കാൻ വെള്ളവിരിച്ച പലകയും വച്ച് കാത്തിരിക്കുമ്പോൾ കിളവൻ വരവായി. ആനപ്പുറത്തോ പല്ലക്കിലോ വരുന്ന വരനെ 'വധു'വിന്റെ സഹോദരൻ കാൽ കഴുകി തുടച്ച് അഷ്ടമംഗല്യവും കൊട്ടും കുരവയും ആയി ആനയിക്കും. അമ്മായിയമ്മയുടെ സഹായത്തോടെ തൃത്താലി കെട്ടി ദക്ഷിണയും ഉപഹാരങ്ങളും വാങ്ങി സദ്യയുണ്ട് ഏമ്പക്കവും വിട്ട് യാത്രയായാൽ പിന്നെ ഈ വീടുമായി അയാൾക്ക് ബന്ധമില്ല. നാല് ദിവസം മൂന്ന് ആഘോഷം. ദിവസവും സദ്യ, നാടൻപാട്ടുകൾ, തിരുവാതിരകളി, കഥകളി, തുള്ളൽ, അമ്മാനമാട്ടം. മൂന്നാംനാൾ അമ്മായിവരവ്. നെയ്യപ്പം, മുറുക്ക് മുതലായ പലഹാരങ്ങൾ, വാദ്യമേളങ്ങളുടെ അകമ്പടിയോടെ അമ്മായി കൊണ്ടുവരുന്നതാണ് അത്. അഞ്ചാം ദിവസം മുതൽ തറവാട് മുടിയാൻ തുടങ്ങും. ഇതേ ആചാരങ്ങളാണ് ശരിയായ പുടവകൊടയ്ക്കും. പിന്നെ തിരണ്ടുകുളി, പുളികുടി. ആദ്യകാലത്ത് മന്നത്തിന്റെ പ്രധാന മിഷണറി ദൗത്യം ഇതൊക്കെ അവസാനിപ്പിക്കുക എന്നതായിരുന്നു. നാടൊട്ടുക്ക് നടന്ന് പ്രസംഗിച്ചു. 'സർവീസ്' മാസികയിൽ തുടരെ എഴുതി. കുമ്പളത്ത് ശങ്കുപ്പിള്ളയുടെ വിവാഹത്തിന് സഹോദരൻ പ്രാക്കുളം പരമേശ്വരൻ പിള്ള വിളിച്ചപ്പോൾ സത്യപ്രതിജ്ഞ ചെയ്തുള്ള ആദ്യവിവാഹമാക്കി ആചാര്യൻ അതിനെ മാറ്റി. ആചാര്യന്റെ പ്രവൃത്തി ഫലം കണ്ടു. എങ്കിലും ഇന്നും 'പ്രമാണിമാരായ നായന്മാരിൽ ചിലർക്ക് ഇപ്പോഴും പഞ്ചവാദ്യവും പാണ്ടിമേളവും കൊട്ടും കുരവയും നാലുകൂട്ടം പ്രഥമനും ഇല്ലാതെ വിവാഹം നടത്താനാകില്ല എന്ന വാശി മൂത്തിരിക്കുന്നു' എന്ന് നിരീക്ഷിക്കുന്ന എഴുത്തുകാരൻ ഡോക്ടർ പി. സേതുനാഥ് 'വായ്ക്കുരവയിടാൻ അറിയാവുന്ന സ്ത്രീകൾ ഇല്ലാത്തതിനാൽ കുരവ മാത്രം വേണ്ടെന്നുവെച്ചു' എന്ന് പരിഹസിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. അതുകൊണ്ടാണ് ആർഭാടപൂർണമായി നടത്തുന്ന വിവാഹങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കരുത് എന്ന് എന്നെസെസ് നേതൃത്വം നിശ്ചയിച്ചത്. അത് നടപ്പാകുന്നുണ്ടോ എന്ന് നായരല്ലാത്ത ഞാൻ പറയുന്നില്ല. എങ്കിലും നടപ്പാക്കാൻ ബാധ്യസ്ഥനായ സുകുമാരൻ നായർ കാണിച്ച ഈ മാതൃക സമുദായാചാര്യനുള്ള ഒരു ബലിതർപ്പണമായി മന്നത്ത് പത്മനാഭന്റെ ആത്മാവ് അംഗീകരിക്കുമെന്നതിൽ സംശയമില്ല. മന്നത്തെ മൂപ്പിലാന്റെ അനുഗ്രഹത്തിലേറെ മറ്റെന്താണ് ഒരു നായർ നേതാവിന് ജന്മസാഫല്യത്തിന് വേണ്ടത്? ലൗദാതോ സീ സുകുമാരൻ നായർ.

---

*ലൗദാതോ സീ = അങ്ങേയ്ക്ക് സ്തുതിയായിരിക്കട്ടെ. ഫ്രാൻസിസ് അസീസിയുടെ വാക്കുകൾ: ഫ്രാൻസിസ് പാപ്പാ ഉദ്ധരിച്ചത്.